

Bulletin

Pro odbornou zahradnickou veřejnost
a zákazníky firmy Arboeko

3/2023

Rok 2023

Je za námi další rok 2023. Na jeho začátku jsme si říkali, že by to konečně mohl být zase po několika zvláštních letech opět rok tak trochu normální. A jaký tedy byl?

Ve své podstatě to byl rok konečně už více normálnější. Přestalo se skloňovat slovo covid a nemoci nebyly přeplněné. Nebylo samozřejmě vše ideální, válečný konflikt na Ukrajině i nadále pokračoval a my jsme si možná na něj už tak trochu zvykli. Dobře to sice není, ale tak trochu nám nic jiného nezbývá. I naši obchodní partneři na Ukrajině, působící na okraji Kyjeva nám sdělili, že mají zájem pokračovat v obchodních aktivitách, že i v jejich zahradnické a školkařské firmě fungují a prodávají dřeviny, byť samozřejmě méně než v čase předválečném. A kromě toho, že prodávají (a z výtěžku byznysu podporují svou armádu na východě), tak se hlavně snaží vysazovat mladý materiál, aby, až skončí konflikt, byly dřeviny narostlé a připravené pro výsadby. Naopak příjemnou záležitostí letošního roku byla volba prezidenta. Konečně máme prezidenta, za kterého se nemusíme stydět a který nám v zahraničí nedělá ostudu.

A jaký to byl rok pro zahradníky? V retailovém sektoru zahradnických center byly obchody samozřejmě nižší, než byly ty rekordní pandemické. Bylo jasné, že obchodně nejlepší roky se vrátit nemohou. Ale i letošní rok potvrdil, že jsme národem zahrádkářů a že skoro každý Čech si rád udělá radost nějakou rostlinou do své zahrady, na terasu či balkón. I v oblasti veřejné zeleně vnímáme mírné šetření měst a obcí. Ano, sází se, a to skoro všude, ale úspory se občas projeví někde výsadbou menších velikostí nebo menším počtem stromů v realizaci veřejné zeleně. Někdy byly dokonce vysazeny sazenice tak malé, že dalo práci sazenici mezi kůly a ochranou proti okusu vůbec najít. Ano, vlastní realizace mohla být levná, ale otázkou je, zda nakonec nebude až příliš drahá. A argument, že malá dřevina se lépe ujme, zdaleka nemusí vždy obstát.

Pokud se nám zdá, že vlastně rok 2023 byl až příliš normálním rokem, není to vlastně vůbec špatné. Uvědomme si, co by za takový normální rok dali na Ukrajině, na Blízkém východu, v Súdánu, Etiopii či Argentině. A tak bychom si měli velmi seriózně uvědomit a vážit si toho, že máme štěstí na to, kde žijeme, pracujeme či podnikáme.

Přál bych Vám, aby 2024 byl pro Vás rokem šťastným a úspěšným. A když to bude rok tak trochu normální, tak to není vůbec špatné, ba naopak.

V této chvíli bych též rád v závěru roku poděkoval všem našim zákazníkům za důvěru, kterou jste do Arboeka vložili tím, že se k nám pravidelně vracíte. Velké poděkování patří především našim týmům z Obříství a ze Smržic, které se starají o to, aby bylo vypěstováno a vyexpedováno to, co potřebujete pro vaše zahradnické realizace či vaše zahradnická centra.

Příští rok to bude již 30 let od založení školek v Obříství, tato skutečnost je pro Vás garancí toho, že to s oborem myslíme skutečně vážně, snažíme se jej posouvat stále kupředu a že náš obor máme rádi. To, co děláme, nám dává smysl. Vysazený strom někde ve městě či krajině je něco co je investicí i pro příští generace, a to je pro nás velmi inspirující.

Na závěr bych si dovořil citovat jednu myšlenku Alberta Schweitzera, významného filozofa a myslitele, která platí pro nás všechny: *Úspěch není klíčem ke štěstí, štěstí je klíčem k úspěchu. Pokud máme rádi to, co děláme, a děláme to srdcem, obvykle to vyústí v to, že budeme úspěšní.*

Za ARBOEKO, s. r. o.,

Pavel Kafka
jednatel společnosti

Vychází 3x ročně
Zasilán zdarma
Náklad 5000 ks

www.arboeko.com

Soutěž Park roku 2023

Absolutním vítězem letošní soutěže **PARK ROKU 2023** se stal **Park na Moravském náměstí v Brně**. V extrémně frekventované části centra Brna vznikla oáza klidu. Ideově považujeme toto pojetí za podobně odvážné, jak se některá náměstí a frekventované části center přetvářejí ve světových metropolích, např. v nedaleké Vídni.

Mezi další oceněné projekty soutěže, na kterých jsme měli to potěšení spolupracovat v rámci dodávek, rostlin patří: Zámecký park Bruntál, který obdržel Cenu za dlouhodobou citlivou obnovu zámeckého parku s respektem k historickému odkazu.

Oceněné byly také projekty:

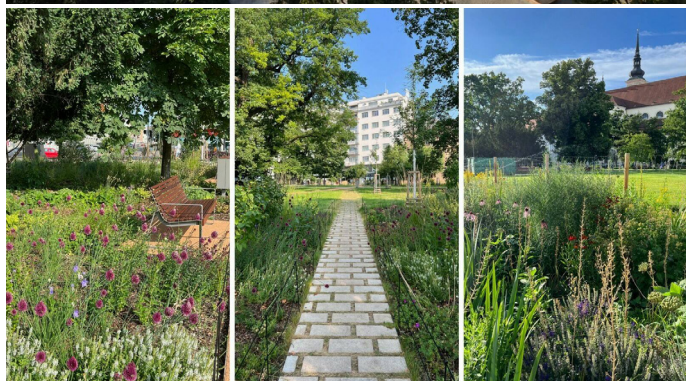
Obnova parku Božetěchův sad, Brno-Královo Pole - cena za soudobý komplexní, citlivý a uživatelsky přívětivý přístup.

Lesopark Pod Kalichem v Sušici - čestné uznání za řešení protipodvodňových opatření přírodě blízkým způsobem.

Památková obnova Jubilejního parku ve Znojmě - cena za zdařilou citlivou interpretaci historického odkazu a příkladnou péči. Velmi nás těší, že jsme měli tu čest být jedním z hlavních dodavatelů rostlin pro realizaci tohoto parku.

Všem našim partnerům děkujeme za skvělou spolupráci, které si velice považujeme.

Martin Danzer

**Již 30 let rostou
v Obříství stromy pro
česká i středoevropská
města, obce i krajinu.**

V příštím roce oslavíme 30 let od vysazení prvních stromů ve školkách v Obříství. Rok 2024 bude tedy ve znamení oslav tohoto jubilea. Máme v plánu celou řadu obchodních i neobchodních akcí tak, aby si toto jubileum užili naši zákazníci i profesionální partneři, kteří s námi spolupracují v různých odborných oblastech.

Sledujte naše webové stránky a sociální sítě s novým logem 30 let rosteme a slavte s námi.

Jaro, léto 1994, byly v Obříství ve znamení intenzivní stavební aktivity. Stavěla se první hala a první zpevněné plochy.

Od podzimu 1994 a hlavně potom na jaře 1995 se spustilo intenzivní školkování mladých alejových stromů.

Jubilejní 20. Ročník výstavy Evropa v Obříství 2024

Ve dnech **9. – 10. 1. 2024** se bude v areálu naší pobočky v Obříství konat již 20. ročník kontraktační výstavy Evropa v Obříství. Tato tradiční lednová akce určená pro majitele a provozovatele zahradnických center je příležitostí prohlédnout si prezentaci nabízených rostlin, které bude možné objednat jak na místě, tak i doma na našem e-shopu www.vystava.arboeko.com. V nabídce budou rostliny naší i zahraniční produkce v počtu více jak 2 500 položek. Přípraveny jsou opět zajímavé množstevní bonusy a bohaté občerstvení. Součástí speciální "jubilejní" nabídky bude také 200 zahraničních položek s 20% slevou! Jako novinku připravujeme spuštění nového výstavního e-shopu pro snazší a přehlednější objednávání. Za svou historii se výstava stala důležitou akcí pro úspěšný start jarní sezóny mnohých zahradnických firem. Budeme rádi, pokud nás v daném termínu navštívíte, třeba jen s cílem setkat se s kolegy z oboru a prohlédnout si nejvyšší kvalitu evropských pěstitelů. Těšíme se na Vás!

Karel Novák

Jak pečovat o nově vysazené jehličnany a stálezelené dřeviny v zimě?

Základním pravidlem pro podzimní výsadbu stálezelených dřevin je: čím dříve vysadíme, tím lépe pro rostliny. Ideálním termínem pro výsadbu je období od konce srpna do konce září. Rostliny vysazené v této době mají větší šanci částečně vytvořit nové kořeny, důležité pro příjem vody.

Kromě dodržení obecných zásad správné výsadby je důležité pamatovat na specifika, která souvisejí s faktem stálezelené asimilační plochy. Na rozdíl od opadavých listnatých dřevin totiž jehličnany a stálezelené dřeviny stále transpirují, a proto je nutné častěji kontrolovat vlhkost půdy/substrátu na výsadbovém stanovišti.

Zvláště nebezpečné jsou déletrvající tuhé mrazy v kombinaci se zimním sluncem. V nadzemní části stromu dochází k odparu vody, (čím větší mráz a více slunce, tím větší ztráta vody), ale půda výsadbové jámy je zmrzlá a množství vody, která je k dispozici kořenům, je minimální. Čerstvě vysazený strom, jehož kořenový systém se ještě dostatečně nerozrostl, si tak "nesáhne" pro vodu a není schopen doplnit ztrátu vody způsobenou odparem z jehlic, což může vést k popálení, v horším případě až k uschnutí celého stromu.

Základním pravidlem je tedy zajistit co možná nejvíce přístupné vláhy a snížit výpar z nadzemní části. Pokud je to jen trochu provozně možné, výpar snížíme přistíněním stromu (chvojím, stínovkou, dobré zkušenosti jsou rovněž s netkanou textilií).

Vláhu pak zajistíme opravdu pečlivou závlivkou při výsadbě. Před očekávanými mrazy rostliny můžeme preventivně zalít. Pokud teploty v průběhu mrazů stoupnou nad nulu, byť jen krátkodobě, opětovná závlivka je velmi vhodná. Poměry vody v půdě samozřejmě dobře upravuje dostatek humusu a také pomocné půdní přípravky. U velmi citlivých rostlin se rovněž dá využít osvědčená praxe starých zahradníků – mulčování listím nebo, je-li sněhová pokrývka, přikrnutí kořenů větším množstvím sněhu. Sněh má vynikající izolační vlastnosti a může snížit míru promrznutí půdy.

Martin Prokeš, Stanislav Flek

Výsadba Gleditsia tr. 'Skyline' v polských Katovicích

Pro našeho klienta jsme dodávali 32 Gleditsia tr. 'Skyline' 18-20 na výsadbu v nově budované prestižní lokalitě v městě Katowice. Výsadba proběhla před budovou kancelářského a bytového domu přímo naproti vchodu do moderní stavby Symfonického orchestru Polského rozhlasu a jen kousek od známé sportovní a koncertní haly Spodek a supermoderního Mezinárodního kongresového centra Katowice. Stromy byly vysazené ve skupině do strukturálního substrátu se zemním kotvením a doplněny o systém závlahy.

Adam Coufal

Co se dělo ve školkách

Dobývání solitérních konifer
ve Smržicích

Výsadba mladých stromů v Obřívě

Podzimní školování v Obřívě

Zimování kmínkůvek v nové
hale v Obřívě

Expedice stromů pěstovaných
v AIRPOTTAŠKÁCH

Stroj na svazkování rostlin v okrasné škole
ve Smržicích

Strojová výsadba rostlin v okrasné škole
ve Smržicích

Podzimní sázení na kontejnerovně v Obřívě

Slovenské okienko

Konečně zima. Tešíte sa rovnako ako ja? Lyžovačka, skialpy, plávanie v ľadovej vode, ten správny reset po sezóne. Jesenná sezóna bola hustá. Po rozpačitom, veľmi teplom začiatku sa nám scvrkla do pár týždňov, ale všetko sa podarilo stihnúť. Jedným zo zaujímavých projektov tejto jesene je experimentálna výsadba v Petržalka. Magistrát mesta Bratislava v spolupráci so Spoločnosťou záhradnej a krajinnnej tvorby a Mendelovej univerzity v Brně vytvorili projekt, v rámci ktorého bolo vysadených 51 stromov (Carpinus betulus, Prunus avium 'Plena', Malus 'Scarlett'). Stromy boli strihnuté predvýsadbovým rezom rôznej intenzity a vysadené v intraviláne Petržalky. V nasledujúcich rokoch budú kolegovia z univerzity zaznamenávať reakciu drevín na vykonané rezy, vitalitu a celkovú prosperitu stromov. Tento projekt nadväzuje na pokusnú výsadbu realizovanú v Průhoniciach a Brně. O výstupoch projektu budete informovaní a rozlúskneme dilemu, či rezať, alebo nerezať stromy pri výsadbe. Srdečná vďaka za spoluprácu v roku 2023

S pozdravom Ondrej Hanko

Nejprodávanejší a nejpěstovanější stromy v letech 2000–2023

Každým rokem uvádíme v tomto čísle bulletinu žebříčky v prodejnosti stromů a dřevin. Letos jsme se rozhodli sáhnout do historie, kam nám data dovolí. Získali jsme tak zajímavý přehled v expedovaných stromech a kultivarech za posledních 24 roků. Do analýzy jsme použili veškerou stromovou produkci, tedy stromy od velikosti 8–10 do 20–25. Co nám data prozradila?

Prvnímu místu vládnu 3 sorty. Před prostudováním dat bych tipoval, že absolutním vítězem bude náš národní strom, tedy *Tilia cordata*. Není tomu ovšem tak. Nejprodávanejším stromem roku se stal *Acer platanoides*, a to hned jedenáctkrát. A ani 2. místo nemá lípa úplně jisté, opakovaně se o něj dělí s dubem letním.

Jednoznačně vévodí domácí druhy. Prvním pěti nejprodávanejším sortám vévodí domácí druhy. Prvním deseti nejprodávanejších sortám pak vévodí domácí druhy a jejich kultivary. Nejprodávanejší nepůvodní dřevinou je *Robinia pseud. 'Umbraculifera'*, tento odolný akát byl dokonce v roce 2000 2. nejprodávanejší dřevinou. Hned v závěsu za akátem jsou *Prunus fruticosa 'Globosa'*, v roce 2004 čtvrtý nejprodávanejší strom, a *Prunus serr. 'Kanzan'*, v roce 2004 pátý nejprodávanejší strom. Poptávka po *Robinia pseud. 'Umbraculifera'* a *Prunus fruticosa 'Globosa'* posledních deset let stabilně klesá, o 'kanzan' je prakticky setrvalý zájem a tato sakura se stabilně drží v první dvacítky nejprodávanejších stromů.

Posun v sortimentu. Zajímavý je i dlouhodobý trend odklonu od nepůvodních druhů k domácím, popřípadě k jejich kultivarům. Typickým úkazem je srovnání sortimentu dvaceti nejprodávanejších sort v roce 2003 a o dvacet let později v roce 2023. V roce 2003 bylo mezi 20 nejprodávanejšími 6 nepůvodních dřevin (pět + jeden kříženec), o dvacet let později jsou to pouze 2. Také je zajímavý posun, co se týče vzrůstnosti kultivarů. V roce 2003 jsou v první dvacítky silněji zastoupeny malokorunné kulovité a pyramidální kultivary, v roce 2023 jsou tyto kultivary na ústupu, a pokud jde o kompaktnější tvary koruny, jsou to většinou dřeviny vzrostlejší.

Lípa přesto vede. Pokud bychom sečetli všechny kultivary lípy srdčité a velkolisté, byla by lípa absolutním vítězem. Od roku 2000 se vyexpedovalo neuvěřitelných 140 000 ks vzrostlých lip. Pokud bychom z těchto lip vysadili jednu alej, byla by dlouhá 1400 km.

Co nám čísla prozrazují o trendech?

Za posledních 20 let nám čísla ukazují jasně dva pozitivní trendy:

- postupný odklon od nepůvodních dřevin a snaha pracovat všude, kde je to trochu možné, s domácími druhy a jejich kultivary,
- postupný odklon od malokorunných kultivarů. Stále více poznáváme, že jen strom se solidní korunou a dostatečně velkou listovou plochou dokáže ve městě fungovat jako účinný pomocník proti horku, prachu, hluku.

Trendy v sortimentu jasně ukazují, že stromy nejsou již jen okrasou či doplňkem ke stavbám, ale že jsou základním prvkem městské infrastruktury, zásadně zlepšujícím kvalitu života.

Stanislav Flek

ROK 2003

20 nejprodávanejších sort

- 1 *Acer platanoides*
- 2 *Carpinus betulus*
- 3 *Tilia cordata*
- 4 *Quercus robur*
- 5 *Tilia platyphyllos*
- 6 *Acer platanoides 'Globosum'*
- 7 *Acer pseudoplatanus*
- 8 *Robinia pseud. 'Umbraculifera'*
- 9 *Prunus serr. 'Kanzan'*
- 10 *Tilia vulgaris 'Pallida'*
- 11 *Acer plat. 'Columnare'*
- 12 *Crataegus laev. 'Paul's Scarlet'*
- 13 *Prunus fruticosa 'Globosa'*
- 14 *Carpinus betulus 'Fastigiata'*
- 15 *Platanus acerifolia*
- 16 *Fraxinus excelsior*
- 17 *Prunus serr. 'Amanogawa'*
- 18 *Sorbus aucuparia 'Edulis'*
- 19 *Tilia cordata 'Greenspire'*
- 20 *Sorbus aucuparia*

ROK 2023

20 nejprodávanejších sort

- 1 *Quercus robur*
- 2 *Tilia cordata*
- 3 *Acer platanoides*
- 4 *Carpinus betulus*
- 5 *Carpinus betulus 'Fastigiata'*
- 6 *Tilia cordata 'Greenspire'*
- 7 *Prunus avium*
- 8 *Tilia platyphyllos*
- 9 *Platanus acerifolia*
- 10 *Acer campestre*
- 11 *Betula pendula*
- 12 *Acer pseudoplatanus*
- 13 *Alnus glutinosa*
- 14 *Acer campestre 'Elsrijk'*
- 15 *Prunus serr. 'Kanzan'*
- 16 *Tilia cordata 'Rancho'*
- 17 *Acer plat. 'Globosum'*
- 18 *Prunus cerasifera 'Nigra'*
- 19 *Sorbus aucuparia*
- 20 *Prunus avium 'Plena'*

Tradice alejí Svobody zdárně pokračuje ALEJ SVOBODY V KUJAVÁCH

V roce 2018 jsme společně s tehdejšími řediteli NADACE PARTNERSTVÍ Miroslavem Kudratou vymysleli projekt výsadby ALEJÍ SVOBODY. První Alej svobody byla vysazena zcela logicky na dohled od hory Říp a zcela logicky byla z lip. Od té doby již lidé z celého Česka vysazeli 6 alejí a v dalších podobných programech Nadace obohatili českou krajinu o tisíce stromů. Obrovskou přidanou hodnotou je komunitní povaha sázení. U výsadby se často setkají lidé z celé republiky a společně s místními občany vytvoří neopakovatelnou atmosféru. Kdo jste ještě na takovém sázení nebyli, vřele doporučuji ho zažít. Jsme velmi rádi, že tento projekt pokračuje a že ho skvělí lidé z nadace Partnerství dále rozvíjejí. Letos jsme měli tu čest podpořit výsadbu aleje v obci Kujavy v Moravskoslezském kraji a několik menších projektů po celé vlasti.

Alej a svoboda mají v symbolické rovině mnoho společného. Obojí potřebuje vysadit a o obojí musíme pečovat. S tím, že obojí při správné péči roste a přináší velký užitek. Užitek, který se nedá mnohdy přesně změřit a vyčíslit. Všichni ale dobře vědí, že ve svobodě se žije mnohem lépe, stejně jako se mnohem lépe prochází ve stínu vzrostlé aleje.

Více informací naleznete na www.sazimebudoucnost.cz

Stanislav Flek

TREND

2024

20. června 2024
Arboeko Obřívství

Zeleň v souvislostech

Jedinečné setkání kolegů, workshopy, přednášky osobností nejen z oboru.

Sledujte web a sociální síť, kde vám včas oznámíme spuštění registrace.

Arboeko s. r. o.

Bedřicha Smetany 230, Obřívství 277 42
arboeko@arboeko.com
+420 315 683 151

Smrčice 550, Smrčice 798 17
smrvice@arboeko.com
+420 582 381 500

Pokud si **nepřejete** zasílat Arboeko bulletin, prosíme o zaslání emailu na: bulletin@arboeko.com, a do předmětu napište: **NEPOSÍLAT**

www.arboeko.com